

GHI LẠI MỘT CHUYỆN ĐI

NGUYỄN VĂN

Lúc này mà nói về chuyện vượt biên thì quá xưa. Tuy nhiên vì rất muốn đóng góp bài cho lá thú, tôi xin mạn phép ghi lại đây một đoạn trên đường vượt biên của gia đình tôi.

Cái mức độ khó khăn của cuộc vượt biên không hình dung được hết nếu mình không thấy hết được tình hình nước nhà lúc bấy giờ. Vào những năm 78-79-80, ... phong trào vượt biên lên rất cao, vì người dân quá chán nản, gần như là tất cả người dân miền Nam đều mong muốn vượt biên. Những toan tính vượt biên là những toan tính hằng ngày của mọi gia đình. Nghèo, tính theo nghèo, giàu tính theo giàu, gan tính theo gan, nhác tính theo nhác. Tất cả đều quyết tâm đánh đổi hết gia tài để vượt biên. Và có thể nói hầu hết khối lương vãng của người dân miền Nam có đều đầu tư vào công cuộc vượt biên. Vãng đưa cho các tổ chức vượt biên rất dễ dàng, dựa hàng mấy chục lượng không có một tờ giấy tay, mà thực ra nếu muốn giết, tờ giấy tay cũng chẳng ích lợi gì và do đó mà việc lương gạt xảy ra một cách kinh khủng, 10 người toan tính vượt biên may ra 2 hoặc 3 người được ra đi thực sự, còn lại bao nhiêu là bị gạt, mà số ra đi thực sự này còn bị hao hụt vì tâu đánh cá Quốc-doanh và hải tặc nữa.

Việc ra đi vượt biên đặc biệt hết sức khó khăn đối với người dân sống ở Saigon. Từ Saigon đi các tỉnh phải có giấy Công-an và nhất là đi các tỉnh miền duyên hải đặc biệt là các tỉnh nổi tiếng vượt biên như Rach-Gia, Vũng-Tầu thì rất khó xin được một giấy phép đi đường, không có giấy đi đường thì không mua vé xe đò được và đến ở dưới tỉnh lúc nào cũng hỏi hòm! Do đó dân Saigon rất ít người có điều kiện trực tiếp theo dõi được một tổ chức vượt biên ở tỉnh và nhất là không dễ gì quen biết được một người có ghe đánh cá thực sự, thường thì chỉ giao khoán cho 1 người trung gian và người trung gian có "gia" nhứt thường là dân cư ngụ tại Rach-Gia. Dân cư ngụ tại Rach-Gia lên Saigon rất được trọng đại. Họ làm tiền rất dễ dàng, chỉ cần một mồi là giàu rồi!

Thông thường những cuộc vượt biên của người dân Saigon phải trải qua 3 khâu. Mỗi khâu do một nhóm tổ chức.

Khâu thứ nhất là đi chuyên khách từ Saigon đến địa điểm tạm trú ở một nhà nào đó dưới tỉnh. Chỗ này danh từ vượt biên gọi là chỗ "em", thường phải được nghiên cứu kỹ để từ đó qua khâu thứ hai là dùng xuống ghe nhỏ đưa ra biển mà né tránh được các trạm kiểm soát, và cuối cùng đến khâu thứ ba là khâu lên ghe đánh cá và khối hành. Thường cái vụ lương gạt xảy ra (90%) ở khâu thứ ba.

Nhiều gia đình tiêu tán hết tài sản mà chưa bao giờ bước chân được lên ghe đánh cá. Vì thế sau này có nhiều tổ chức thực sự mà không ai dám tham gia, nên nghĩ ra cách là nó không lấy vãng trước mà chỉ khi nào lên đến ghe đánh cá rồi viết mật mã tui nó đem về trình cho người nhà của mình, người nhà của mình nhận được giấy và biết là mình đã lên ghe đánh cá rồi mới trao vãng cho tổ chức.

Tuy nhiên, tưởng như thế là chắc nhưng vẫn còn bị gạt như thường. Có nhiều trường hợp cho khách lên ghe đánh cá rồi, và bảo khách viết mật mã xong xuôi, tất cả xuống hầm, đây nắp lại, ghe bắt đầu nó may chày, mọi người nhẹ nhóm tưởng đã bắt đầu thực sự ra khơi, nhưng nào có ngờ ghe chạy chừng 3, 4 giờ sau nghe tiếng may ngưng lại, hỏi hòm lo sợ không biết chuyện gì, nắp hầm mở ra, nhìn lên thấy toàn là công-an. Trường hợp này là chủ ghe gạt. Ngoài ra ở các tỉnh duyên hải công-an có tổ chức gọi là B3 đứng ra móc nối với chủ ghe tổ chức những cuộc vượt biên giả.

Do đó nhiều bạn bè gặp nhau và cùng kết luận là chỉ có phương cách duy nhất là mình tự đứng ra mua ghe đánh cá và tổ chức lấy. Phương cách này hay nhưng rất ít người có đủ điều kiện và khả năng để thực hiện.

Tôi không có khả năng tự làm nên đành chỉ có cách phải tham gia với người khác và tự nhắc nhở là phải hết sức cẩn thận. Qua thời gian gần 1 năm trôi tỉnh toan, thậm chí mọi nơi, cuối cùng tôi được một người bạn thân ở Rach-Gia giới thiệu một tổ chức tưởng đời tin tưởng hơn những chỗ khác. Người tổ chức này ở tại Rach-Gia và thực sự không có ghe đánh cá nhưng muốn cho gia đình đi nên đứng ra tổ chức.

Lúc ấy vào khoảng cuối năm 79, họ cho biết muốn tham gia thì mọi người đóng 3 lượng vàng và ngay bây giờ đóng cọc mỗi người 1 lượng rồi 1 ngày trước khi khởi hành, ngày khởi hành dự trữ là khoảng cuối tháng giêng 1980, sẽ đóng phần còn lại. Trong trường hợp nếu đến hết tháng giêng mà không đi thì họ sẽ hoàn trả vàng đặt cọc lại. Giao hẹn rất chắc chắn, nhưng lần đầu tiên đến tháng 4 không thấy gì hết, tôi sốt ruột quá vì trời mưa bão đã bắt đầu rồi, nếu trễ nữa không dám đi và phải đợi qua mùa khô năm sau, không thể chờ nổi nữa!

Cùng lúc đó, có một người bạn khác cũng rất thân cho biết có một tổ chức rất hay, vì đã móc nối được với trường ty công an và lại tổ chức này không lấy vàng trước mà sau khi lên ghe đánh cá viết giấy gửi về ở nhà mới đưa vàng. Tôi liền cho tổ chức trước biết là tôi xin rút tiền cọc lại và tham gia tổ chức sau. Ở tổ chức sau này tôi bị thất bại 3 lần, lần nào cũng phải ngủ đêm ở rừng Bạc-Liêu hoặc Ca-Mau ... và hết sức khó khăn mới trở về Saigon được an toàn.

Đến tháng 9/80 tổ chức trước đến cho tôi hay là đã chuẩn bị xong hết và sắp sửa khởi hành, nếu tôi muốn tham gia trở lại thì anh sẵn sàng. Tôi xin tham gia trở lại. Một ngày trước ngày khởi hành anh tổ chức đến nhận vàng và cho biết kế hoạch là sẽ có 2 chiếc xe hàng tục camion chở khách. Một chiếc sẽ khởi hành từ Saigon khoảng 5 giờ chiều ngày hôm sau, đồng thời một chiếc thu hai khởi hành từ Cần-Tho cũng 5 giờ chiều. Hai chiếc canh làm sao khoảng 11 giờ đêm đến một địa điểm có ghe gạch đầu chỗ sán ở giữa Sa-Đéc và Vam-Công. Ghe gạch này rộng bên trong, chỗ có 1 lớp gạch bên trên thôi, người sẽ chèo vào nằm bên trong, các trạm kiểm soát không làm sao biết được.

Tôi cho anh biết là tôi sẽ đi chiếc xe hàng từ Cần-Tho của vì tôi nghĩ chiếc từ Saigon xuống sẽ dễ bị nghi ngờ hơn và tôi sẽ đón tại Vĩnh-Long. Khoảng 6 giờ tối hôm sau gia đình tôi lên xe hàng từ Cần-Tho qua. Khi chúng vào xe tôi giật mình vì thấy khách đông quá, anh tổ chức đã nói với tôi mỗi xe chừng 30 người, nhưng đêm, số tôi thấy hơn 60 người ở xe này. Tôi lo ngại không biết khả năng ghe gạch thế nào.

Xe chạy về hướng Long-Xuyen, qua các trạm kiểm soát thuộc địa phận Sa-Đéc, xe phải dừng lại để khám xét, mỗi lần dừng lại bên trong hơi hộp, yên lặng nghe người bên ngoài. Có nhiều trạm nói qua loa rồi cho đi, có trạm thì khám xét nhảy lên xe rồi đến vào, mọi người muốn đứng tim, không ai dám nói lên. Trạm này đến có khá lâu, ai này vai vắn tùm lùm, cuối cùng nó cho đi, hình như có chút trà nước rồi.

Đúng như đã định khoảng 11 giờ đêm hai chiếc đến chỗ đã định và có chiếc ghe chỗ gạch đầu sán. Hai xe đầu gần nhau và tuân thủ cho người xuống ham ghe gạch vì chỉ có một lỗ nhỏ vừa đủ một người qua lọt nên, thời gian cho người xuống khá lâu và ai cũng lo sợ, vì giai đoạn này dễ bị bắt nhất, cùng lúc các con nhỏ ai lại khóc um lên, mặc dầu đã giao trước là không được đem con nhỏ theo, đồng thời chỗ ở xóm nhà bên kia sông lại sửa ập lên, mọi người muốn đứng tim. Tiếp theo lại có tiếng ghe máy đang xa đi lại, tất cả đều nằm rạp xuống chỗ ghe máy đi qua, tôi nghĩ thầm chắc lần này thất bại nữa, nhưng nếu có thất bại cầu mong sao đừng có bị bắt. Mọi người tiếp tục xuống, nhưng xuống mới có 1 xe đã thấy chạt nứt hăm rồi và chưa chỉ đã cảm thấy ngập. Phần xe còn lại phải lên ngồi trên mũi ghe gạch. Như thế tất cả có thể hơn 100 người chắc là ghe gạch, phải khám làm. Trong ham ngồi phải bó gối lại, đầu không ngừng lên được, một số khách đã tỏ thái độ, chủ người tổ chức qua tham lam kêu người qua đồng.

Sau khi đã xuống người hết, lúc ấy có thể 12 giờ đêm, ghe đi chèo theo kinh ra sông lớn Long-Xuyen (Hậu Giang).

Đến giữa sông Long-Xuyen có một chiếc ghe gạch thủ hai neo chỗ sán và số người ở trên mũi của ghe gạch này được sang bờ qua ghe gạch bên kia để tất cả đều phải vào ham.

Hai ghe được neo giữa sông Long-Xuyen và đến 7 giờ sáng hôm sau thì bắt đầu đi chèo về hướng kinh Ba-Thê để qua Rạch-Gia. Đến 9, 10 giờ, nhiều người trong ham đã bắt đầu chịu không nổi sự nóng bức và ngập thở. Nhưng người ngồi gần chỗ hơi vào phải quạt gió liên tục vào, nhưng vẫn không thấm vào đâu hết. Nhiều người có

con theo dõi lên trên mũi, họ poi tha bị bắt con hơn để con họ chết ngộp. Ai nầy mô hôi ướt đầm nhờ giọt như tắm, có một số người mắt đỏ ngầu xin được gần lỗ hơi để thở. Không khí trong hầm rất là căng thẳng, tôi sợ bề lúc nào không biết, một giờ qua cảm thấy lâu vô cùng. Tuy nhiên ghe cũng qua được nhiều trạm kiểm soát mà bên trong không ai biết và kéo dài đến khoảng 2 giờ chiều thì có một số đề nghị kiểm chỗ vắng người đầu lại cho lên trên thro một chút, nhưng không có chỗ nào an toàn để đầu hết và nghe nói hiện giờ ghe đang đi trên kinh Đôn-Đông.

Đến 3 giờ thì ghe chạy chậm lại rồi đầu lại, và bên trong được biết là đã đến cho hen phải đầu chỗ tin tử trong Rạch-Gia và nghe nói chỗ đang đầu cách xa thị-xa Rạch-Gia khoảng 4, 5 km gì đó.

Theo kế hoạch thì ghe đánh cá chiều nay sẽ vào thị-xa lấy nước đá, tôi sẽ trở biển, đồng thời hai ghe gạch cũng ra và gặp nhau tại chỗ hen, ở đầu cửa sông Cái Lớn.

Trong lúc ghe chạy con có gió thoang vào để chịu hơn, ghe đầu lại trong hầm nóng bức và ngộp kinh khủng, nhiều người lại đề nghị chạy vòng vòng, nhưng chạy rồi làm sao gặp người đưa tin. Thời gian chờ đợi này thật là không thể tưởng tượng nổi. Có nhiều người đòi đánh anh tổ chức, nhưng người tổ chức không có ở đây mà chỉ có một số tay đàn em phụ trách đi chuyên ghe thôi.

Đến khoảng 5 giờ có tin xam xi là ghe đánh cá bị hư nên đêm nay không ra được, bên trong hầm bắt đầu mất trật tự và yêu cầu các anh ở trên mũi ghe xác nhận tin đó. Tin này được xác nhận và đồng thời cũng được biết là mấy người lớn điều khiển ghe gạch ở trên mũi đi đầu hết chỉ còn mấy đứa nhỏ 14, 15 tuổi.

Như nước vỡ bờ, những người ngồi gần cửa vào chen nhau lên, thỉnh thoảng nghe tiếng súng nổ và tôi nghe tiếng bên trên báo chặt giấy chống ghe ra, bề rồi. Tôi không còn chạm chỗ nữa vì ở lại ghe thế nào cũng bị bắt, tôi cố chen lên, ghe lúc ấy đã ra khỏi bờ khoảng 10 m, tất cả những người tung lên đều nhảy xuống sông, tôi cũng nhảy theo và lội vào bờ. Tôi lội đến một đám cỏ ở bờ vì tôi nghĩ tôi không còn sức để chạy và nếu chạy cũng sẽ bị bắt. Tôi trảm mình xuống nước và chỉ để lộ phần mặt trong bụi cỏ để thở.

Khi con ở nhà, tôi có dặn vợ con là nếu có bề thì tôi chạy, con vợ con thì cứ ở lại vì tha bị bắt, chạy rất nguy hiểm. Hơn nửa đàn bà trẻ con bị bắt để tha hơn. Tôi nằm dưới nước khá lâu, cảm thấy lạnh nhiều, trời đã bắt đầu tối, tôi nhớ đầu lên nhìn quanh thăm dò và thấy khá yên tĩnh, không có gì khả nghi, tôi bò lặn lên bờ. Lên đến bờ, nhìn quanh thấy bốn bề cây cối um tùm như một đám rừng, tôi đi tìm đường ra và đi loay quanh không thấy lối nào ra được. Bên kia sông có xóm nhà thưa thớt, từ đó có thể đi ra được, nhưng làm thế nào để qua sông.

Trời đã tối hăm, tôi đang lưỡng lự thì thấy đang một chiếc xuồng nhỏ lủi vào một con lạch cách tôi chừng 20 m, trên xuồng có khoảng 3, 4 người. Tôi thậm nghĩ có lẽ đồng bào đi chợ về. Tôi định đánh liều thu thiết cầu may gặp người tốt giúp đỡ mới thoát được. Tôi vừa bước tới vai bước thì có tiếng la lên "ai đó, đứng lại". Tôi biết ngay là không phải đồng bào rồi. Tôi liền phóng ngay xuống một cái mương kế bên. Ngay tức thì một loạt súng nổ vang âm lên làm xe tan cái tỉnh mạch ở đây. Đồng thời, tụi nó la lên "tụi nó con đây, dám vượt biên con đây".

Tôi cố gắng bò theo mương thật lẹ và xa chỗ tôi phóng xuống rồi bò lên bờ đến nam phía sau, một góc cây cách bờ mương khoảng 2 m. Hôm ấy nhằm mùng 10 âm lịch trăng khá sáng. Nhờ tối nằm ở phía sau góc cây, tụi nó đi qua đi lại dọc theo mương mà không thấy tôi. Tụi nó vừa đi vừa kêu tôi ra để được khoan hồng đừng để nó lung kiếm tôi sẽ nặng thêm. Một lúc sau tôi nghe tụi nó ban la phải tập trung thêm khóm đội bên kia sông qua, nhứt định phải bắt được tôi, Tôi lo sợ, lưỡng lự không biết có nên ra hay không, nhưng nghĩ thôi đánh liều cụ nam yên.

Tụi nó ban một loạt kêu bên kia sông qua, tiếp theo là nghe bên kia sông ban trả lời lại và một lúc sau thì nghe tiếng ghe cập bến, không biết bao nhiêu tên qua nữa, nhưng nghe ồn ào lắm. Lên đến bờ tụi nó tựa ra lưng kiếm tôi, nhưng tôi nghe có 2, 3 tên, có lẽ bộ tham mưu của nó, đứng nói chuyện gần tôi.

Một lúc sau tôi nghe nó bắt được một người, cách tôi khá xa và để quyết người đó không phải là tôi. Biết được anh ấy đi có vợ và con theo, nó bắt anh xưng tên

lên và gọi vợ con ra đùng tròn nũa, tròn ở đây vát, muối, rạn cần cũng chết. Anh ấy là bạn thân tôi cùng ru nhau đi tù Saigon.

Nó vẫn tiếp tục lung kiếm tôi. Thình lình tôi nghe tiếng sột soạt, liếc nhìn lên tôi thấy một tên tiến sát về phía tôi chỗ góc cây tôi nằm. Tôi hồi hộp quá, thối rồi nó thấy tôi, nó bước chầm chầm đến tôi, tôi muốn nin thở, chờ nó la lên nhưng không, nó chỉ nói khe thoi " đồng chí nằm đó, một lát lòi qua sông về".

Nói xong nó bước ra. Tôi thở phào nhe phòm nhưng còn hoang mang không hiểu thế nào. Tôi nghĩ mình may mắn gặp anh này tốt quá, nhưng cũng lảng tai theo dõi xem nó có nói gì với các tên đùng ngoài không, nhưng không, không nghe nó nói gì hết.

Một lát sau tôi nghe tụi nó đưa anh bạn tôi xuống xuống, đi trước một chiếc, con một số ở lại tiếp tục kiếm tôi và khoảng 15 phút sau thì tôi nghe đăm con lại bàn tính gì tôi không nghe rõ rồi cũng xuống xuống đi luôn. Tôi vẫn tiếp tục nằm yên đang suy nghĩ phải làm gì thì thình lình tôi nghe tiếng chân bước gần tôi, tôi nhìn lên thấy một tên đã đến sát tôi chia súng ngay tôi và la lên " đứng đây, dợ tay lên, chạy tao bắn". Tôi vừa đứng giẫy nó chộp áo tôi, lôi ra ngoài chỗ trống và bảo cởi quần áo ra, vì kinh nghiệm các vụ vượt biên thường người ta giấu vàng trong quần áo. Tôi cởi hết, chỉ còn lại bộ đồ lót, nó giục lấy quần áo tôi trao cho một tên nũa đùng gần đó giữ và không ngại ngưng kẻ sát tôi nói vừa đủ nghe " mấy có đủ 3 lượng, tao cho mày về". Tôi còn nhớ, nó hỏi mũi rơm nác nong, tôi sợ nó bắn ầu lăm.

Tôi trả lời, tôi không có 3 lượng mà chỉ có chiếc cà ra 2 chỉ và một cái đồng hồ Omega của vợ tôi thôi. Nó bảo đưa nó xem, tôi nói tôi bỏ trong túi áo nó đang cầm. Nó lục trong túi áo tôi lấy ra một gói nhỏ, hai tên danh nhau xem. Xem xong nó bảo còn gì thêm, tiền vàng đâu đâu, bao nhiêu đây ít quá, không được. Tôi nói tôi không còn gì hết, chỉ có bấy nhiêu thoi. Suy nghĩ một chút, nó bảo tôi đứng đó, đứng chay nó bán a, hai đứa đi xa chỗ tôi một chút nói, ru rì với nhau, rồi trở lại báo tôi. Thôi được tao cho mày về mà ra ngoài có bị bắt đừng nói gì hết, nói tao giết a. Tôi mừng quá đồng ý ngay, nhưng cũng không quên hỏi nó đi đường nào về. Nó bảo tôi may phải lòi qua sông và đi theo hướng này, tôi nhớ nó chỉ theo hướng trang mọc đi khoảng 7, 8 km, may sẽ đến ló Cai-Sơn.

Kinh Đơn Đông rộng 30, 40 m, thường nước chảy khá mạnh, phần tôi mệt là người, phần lòi rất dở không thể nào dám lòi mà không có gì làm phao. Tôi tìm được một thân cây chuối mục trôi tap gần đó, trước khi tôi lòi tụi nó còn dặn may phải lòi xeo theo hướng này, lòi bạy bạ tụi nó bán vì nó gặt cũng hết.

Bên kia sông tất cả xóm nhà đều đang yên giấc, rất yên lặng, tôi cố tranh tiếng động lên qua xóm nhà và bang ruộng lòi, vì chỉ bang ruộng mới giữ hương được, hỗn nũa nước mênh mông không biết đâu là bờ đi. Nước va bun xình lên tới nũa người, có lúc lên tới ngực và cũng có nhiều lúc phải lòi bang qua các con rạch nước ngập lên tới đầu.

Tôi tiếp tục lòi cũng khá lâu, gió nay có the đã nửa đêm rồi. Tôi cảm thấy mệt, qua định kiếm một gò đất nằm nghỉ dợ một chút, thình lình tôi bước lên một gò đất, nhìn quanh thấy hình như đăm ma, sao lúc ấy tôi không còn biết sợ ma nữa, tôi định nằm nghỉ, nhưng không được muối bu đây người. Tôi tiếp tục đi nũa, tôi lại thoáng nghĩ cái tên tôi gặp lúc đầu có phải là người tốt thật hay lại là cái tên mà tất cả đều về nó ở lại và lấy cái đồng hồ và cà ra của tôi.

Một lúc sau, tôi quá mệt rồi và lại tôi không biết nếu cứ tiếp tục lòi như thế này sẽ đưa tôi về đâu, tôi nghĩ giờ phải liệu kiếm nhà dân vào thu thiết may ra gặp người tốt thì nhờ nếu trái lại thì đành chịu.

Lòi được một khoảng nũa, tôi nhìn thấy gò ảnh đen trước mặt, tôi nhắm hướng đó tiếp tục lòi và dợ 1/2 giờ sau tôi tiến gần tới một cái chòi nhỏ đùng lên giữa ruộng. Đêm khuya im lặng tiếng lòi của tôi nghe rất rõ. Tôi còn cách chòi khoảng 20 m thì tũ trong nhà có tiếng la lên " ai đó". Tôi ! Tôi vừa nói vừa lòi tôi gán. Tôi là ai, kẻ gian sao đi giờ này? Không còn cách nào khác, tôi nói thật. " Không phải. Tôi vượt biên bị bê chay tù chiếu, giờ tôi đây."

- Phải vượt biển không, nếu kẻ gian là tôi giết a!

Nghe tôi đây, tôi thấy mừng,

- Tôi vượt biển thật. Vừa nói tôi vừa lòi sạt chơi.

Tôi nghe giọng nói từ trong nhà ra, giọng nói của người Miền nói tiếng Việt. Nếu vượt biển vào đây tôi giúp đỡ. Lối ban đêm như thế này ra đến kia du kích nó bắn chết. Ma vượt biển làm chi, tội nó gần chết đến nơi rồi, đừng đi.

Bước vào chòi, qua anh đến tôi thấy anh là một người Miền trạc 55 tuổi, anh dùng chòi này để giữ lúa vì dạo này khi lúa chín mà chức gặt thì phải giữ nếu không bị mất cắp nhiều lắm.

Tôi lạnh quá muốn anh cái áo choan đó, anh trao cho tôi một bộ đồ nha binh cũ rách tả tơi, và anh nói chắc là chú mày đói lắm để tao lấy cơm ăn. Anh đem cơm, khô sặt và nửa lít rượu để cho tôi uống ấm, đỡ lạnh. Vừa ăn tôi vừa kể cho anh nghe chuyện đã xảy ra. Nghe xong, anh nói mấy ở đây, sáng tao chỉ tưởng cho về và tao đàn hồ nếu gặp ai có hỏi mày nói là cháu vợ tao, kêu tao bằng đường hai, vợ tao là người Việt-Nam, may vào đây thăm tao làm lúa, tao gọi mày bằng thằng Nam.

An xong anh bảo tôi đi ngủ với anh để mai có sức đi.

Giờ đây tôi bớt lo phần tôi, nhưng không biết giờ này vợ con tôi ở đâu?

Lúc nhảy xuống sông thì ghe gạch bung ra nhưng trên ghe chỉ còn lại đàn ba trẻ con và đám diều khiến ghe lại là con nit, không biết ra sao.

Tôi thiếp đi một chút là trời sáng. Tôi thức giấc định gập rút từ gia anh Miền đồng thời hỏi thăm đường về.

Anh bảo tôi ở lại chỗ anh bảo con anh đi gỏ cá lưới nấu cơm ăn rồi anh đưa về. Trong lúc con anh đi gỏ cá thì anh mặc nội cơm lên. Thỉnh lình, tôi thấy từ đầu bờ trước nhà anh có một người đàn ông trạc ngoài 30 tuổi đi vào. Tôi hỏi sợ, anh Miền cũng lo, anh không biết tên này. Anh bảo tôi cứ bình tĩnh, gia vợ ngoài cho mày vào thăm tao.

Tên là mạt vào đến nhà, qua vai cầu xa giao, hỏi thăm về mùa màng, nó nói tiếp là hôm qua có 2 ghe vượt biển nguy trang bằng ghe chớ gạch đến vùng này bị bể, đàn ông nhảy xuống sông một số chạy khỏi, một số bị bắt, con lại đàn bà và trẻ con bị bắt hết rồi.

Tôi biết ngay là vợ con tôi đã bị bắt. Tôi không biết thằng này có ý định gì vào đây. Nói xong anh ta ra đi, và khi nó đi rồi anh Miền bảo không biết nó muốn gì đây, thôi để mình ăn cơm sớm rồi đi.

Cơm nước xong khoảng 8 giờ sáng, anh chỉ chiếc ghe nhỏ nằm trên sân trước nhà nói với tôi, để anh đẩy chiếc ghe này xuống đưa tôi về, ghe này vừa đẩy lên mấy bua để tụt lại này chắc đã khô rồi, đi bằng ghe chắc an hơn. Tôi thật vô cùng cảm động không ngờ lại gặp người quá tốt như vậy. Tôi rất ái ngại trong mình không có gì để đền ơn anh. Anh cho biết đừng nói gì ơn nghĩa hết. Tôi định thay hoàn trả anh lại bộ đồ nha binh, anh bảo tôi cứ giữ lấy, và anh rất tiếc là không có bộ đồ nào tốt hơn để đưa tôi mặc về.

Tất cả chuẩn bị xong xuôi, anh trao cho tôi một cái dầm và bảo tôi bởi phía trước con con anh bởi phía sau, và anh thì ngồi giữa tát nước. Anh cũng không quen đàn la ai có hỏi gì để anh trả lời.

Xuống chung tôi đi theo con lạch ngoằn, ngoe xuyên qua các đầm ruộng, nhiều chỗ rất cạn và hẹp phải leo xuống đây mọi qua được. Dọc đường người ta làm lúa kha dong và để tải mới chuyên hầu hết là vụ vượt biển bị bể, hồi hôm qua.

Khoảng 2 giờ sau xuống tới ra đến kinh Don-Dông và 1 giờ sau thì về đến chỗ An-Hoa.

Lên chỗ An-Hoa, anh Miền bảo tôi theo về nhà vợ anh, vợ anh có giữ tôi lại ăn cơm nhưng tôi nôn nóng về ngay. Trong người tôi không còn tiền để về xe ya rất may là tôi còn chiếc nhẫn cưới, tôi nhờ anh Miền chỉ chỗ tiệm thợ bạc để bán và tôi bán được 55 đồng, có thể tạm đủ tiền xe về Saigon với giá chợ đen. Thế nhưng không thể về ngay Saigon với bộ đồ rách nát và chân không có giày dép gì hết. Tôi đi vào chợ Rach-Gia tìm người quen, mượn được 1 bộ đồ và đôi giép. Về đến Binh-Diên 11 giờ khuya và xe không được vào thành phố giờ này, phải đầu chớ đến 4 giờ

sang và tới về đến nhà là 5 giờ sáng.

Lần thất bại này, sau tôi được biết là tên tổ chức giao ước với chủ ghe là số người chỉ tôi đã là 70 người thôi và chủ ghe biết được là qua đống người, cho là tên tổ chức không dùng lối giao ước nên nó không chịu cho ghe đánh cá ra.

Gia đình tôi thất bại nhiều lần nhưng 5 lần thất bại nặng nhất, lần nào cũng hết sức căng thẳng. Sau mỗi lần thất bại nặng này tình trạng khi trở về Saigon hết sức là tá tới và thượng thi phải tạm lánh ở nhà bà con trước, đợi đến tôi mới về để lối xóm không ai thấy, nhưng nhiều lần, qua nên rồi ai cũng biết. Nhưng lần đi sau mình ngân vô cùng, mỗi lần tổ chức đến kêu ra đi không biết có đi luôn không hay rồi lại cứ trở về.

Thế nhưng nhờ Trời Phật độ, nhờ may mắn và quyết tâm phải ra đi, lần thứ tôi không biết là thứ mấy nữa, gia đình cùng trai qua nhưng khẩu đầu kha gian nan và cuối cùng đến được bên bờ tự do rất tốt đẹp.

CHUYỆN KHÓ TIN NHƯNG CÓ THẬT (100%)

(N.T.H)

Năm 1945 tản cư xuống Phan-Rí, tôi đã sống cuộc sống của mục-dông, nhiều chuyện kinh thiên động địa vì "nhứt qui nhi ma thủ ba mục-dông" mà li, nhưng tôi không dám nhắc lại mà chỉ muốn nêu lên đây một vài mẫu chuyện cứ ám ảnh tâm trí tôi.

Phan-Rí là vùng đất của người Cham xưa kia. Thay vì lập mộ bia với tên tuổi như ta, họ tạc tượng nam hay nữ, đôn số hay tí mi và các mô có bia cang tí mi, đẹp lại cang linh thiêng.

Một buổi trưa mua cây tôi được giao nhiệm vụ trông coi bả cặp, bả cây lúc ăn trưa, trời nắng như thiêu cho bả ăn trong lùm nghĩa địa có bong mát, với tuổi trẻ tinh nghịch tôi lấy đá sỏi chọi vào ngực mộ bia chọi cho qua thì gió. Đến giờ cây bả chỉ còn 5 con tìm khắp không thấy đâu cả, tưởng đâu nó nhớ bả đã tìm đường vào rừng với bả bả cái. Nhưng chiều bả về vẫn không thấy nó đâu. Sau khi hỏi hạn tí mi rằng bả ăn đâu, tôi làm gì các bả tôi phá lên cười và nói rằng "cút bắt rồi", thôi mua bánh trái đem ra đây cúng tổ. Sau khi đặt nải chuối và dung roi, đập vào mộ bia túi bụi, đồng thời yêu cầu trả bả nếu không thì đào bia quang xuống sông. Đập phá xong 1 hội rồi rút lui ra khỏi vùng, độ 5 phút sau trở vào thì thấy bả mình dựng súng rõ ràng gần đó mà tôi đã kiếm suốt buổi chiều không thấy. Tuy nhiên phải lấy loại roi lúc này đập bia tôi quát vào bả thì nó mới tỉnh lại và cút đống. Nguyên nhân là ma chạm trả thù tôi phá phách của tôi. Còn nhiều câu chuyện liên quan đến ma chạm nhưng không trực tiếp nên không tiện kể.

Trong mùa mưa bả thường bang nhau gây thường tích hoặc sanh nở bộ phận sinh dục bị lở loét, ruồi bọ phát sinh hôi thối và trông dẽ sợ lắm. Lúc đầu gia đình chúng tôi không rành cứ phải dùng thuốc xức, chọ bả, kho nhọc và nguy hiểm vì bị bả đá hoặc húc mình. Khi biết chuyện chung mục-dông lại cudi bả bả 1 lần nữa ya lại yêu cầu cúng tổ để chúng chú trì cho, bảo đảm bả lạnh 100% mà không dùng đến lông con bả nào cả. Ngay hôm sau đem bánh trái vào rừng cúng tổ (gọi là cúng tổ chú thất sự là đem cho chúng ăn) chẳng thấy chúng làm gì cả ngoài việc hỏi tên nhưng con bả bị đau và đau nđi nao. Ba hôm sau thấy bệnh giảm dần cho đến khi lành. Và cứ thế mọi lần bả bị lở là một lần cúng và nhiều đàn cho nên ngay nao cúng ăn đã dđi. Mai về sau than tình chúng mới cho biết có 1 đứa được một người Cham truyện cho 1 số thần chú, chđ đem khuya thanh vắng, thấp nhang đọc thần chú và cho biết tên bả, nơi đau và địa điểm chđng bả. Chỉ thế thôi mà bệnh lành kể cả những con ở rất xa. Họ không dẽ thất truyền những truyện cho dẽ từ rất hạn, chđ vì sau mỗi khi truyện quyền thì mạnh lực của họ sẽ kem bớt. Điều này tôi đã chđng kiến nhiều lần, nhưng không được xem tận mắt lúc đọc thần chú.